

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ Й ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМЕНІ ПРОФЕСОРА Є. ПЕТУХОВА
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

***ДОСЛІДНИЦЬКІ ПІДХОДИ ДО ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИХ РОЗВІДОК:
ВІД ТРАДИЦІЙ ДО НОВАЦІЙ***

Збірник матеріалів

V Всеукраїнського науково-методологічного семінару з історії освіти

21 жовтня 2020 року

Київ

ЗМІСТ

Сухомлинська О. В. Бібліографічні покажчики як джерела історико-педагогічних досліджень з Сухомлиністики.....	5
Березівська Л. Д. Історико-педагогічні розвідки в незалежній Україні крізь призму європейських вимірів: дослідницькі підходи.....	7
Боярська-Хоменко А. В. Історіографічний аспект дослідження проблеми професійної освіти дорослих у країнах Європи.....	9
Ворожбіт-Горбатюк В. В. Історичний підхід у вивченні проблематики духовно-морального виховання молоді.....	10
Гупан Н. М. Роль і місце історіографічного складника в історико-педагогічних дослідженнях.....	11
Зеленська Л. Д. Використання Інтернет-ресурсів в історико-педагогічних дослідженнях.....	11
Золотухіна С. Т. Технологізація і коваріатність в історико-педагогічному дискурсі проблематики виховуючого навчання.....	12
Калініченко Н. А. Єлисаветградське товариство поширення грамотності і ремесел (друга половина XIX століття).....	13
Кірдан О. Л. Тематичне поле історико-педагогічних розвідок культурно-освітньої діяльності університетів України (XIX – перша третина XX століття).....	14
Петренко О. Б. Мікроісторичний підхід до висвітлення персоналій в історії педагогіки (на прикладі персоналії Г. І. Сухомлинської).....	15
Пометун О. І. Проблеми шкільного підручника з історії часів незалежності у контексті історіографії.....	17
Пустовіт Г. П. Управління науковими проєктами в педагогіці: реалії та перспективи.....	18
Баліка Л. М. Трансформація методологічних підходів до вивчення діяльності освітніх установ 20–30-х років XX ст. (на прикладі вивчення діяльності кабінету по вивченню книги та читача УНІК (1926–1931)).....	19
Балацінова А. Д. Контент-аналіз «Циркуляра по Харківському навчальному округу» як джерела з вивчення діяльності ради при попечителі Харківського навчального округу.....	20
Борисенко Н. О. Висвітлення доробку педагогічних персоналій в сучасному історико-педагогічному дискурсі.....	21
Бричок С. Б. Використання діахронного підходу в навчальній дисципліні «Педагогічна персоналія в історико-педагогічному дослідженні» для здобувачів ступеня PhD	22
Закатнов Д. О. Академічна профконсультація школярів у 20–30-х рр. XX століття: зарубіжний досвід.....	23
Лук'яненко О. М. Ретроспектива організації педагогічної практики у закладах України (друга половина XIX ст.).....	24

питання, що розглядалися на засіданнях ради за кожним напрямом, одиницями підрахунку – кількість питань, розглянутих радою за цими напрямками.

Н. О. Борисенко

ВИСВІТЛЕННЯ ДОРОБКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПЕРСОНАЛІЙ В СУЧАСНОМУ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Зміни дослідницьких підходів у висвітленні педагогічних персоналій в умовах сьогодення в українському історичному дискурсі 20–30 рр. ХХ ст. передбачають зміну орієнтирів на соціальну спрямованість принципів положень і узагальнень педагогічної науки, освітньої практики. Тоді наукові розвідки розкриють перспективу педагогічної реконструкції кращих методичних напрацювань персоналій, аналітично осмислять логіку формування кар'єри й підвищення кваліфікації.

За типолого-видовою кваліфікацією розділяють опубліковані та неопубліковані праці педагогічних персоналій. За принципом походження і цільовим призначенням опубліковані джерела угруповують на: законодавчі акти вищих органів влади та управління УСРР, що стосуються державної політики у галузі становлення та розвитку загальноосвітніх закладів в 1920–1933 рр., партійні документи, протоколи і резолюції з'їздів ВКПб і КП(б)У, у яких відбиті суспільно-політичні процеси, що мали вплив на національне та культосвітнє будівництво в УСРР, виражали принципові переконання педагогів, управлінців, організаторів народної освіти, доповіді, виступи працівників Наркомату освіти УСРР, опубліковані праці освітян та друковані матеріали громадських і державних організацій; звіти Наркомату освіти УСРР та статистичні збірники, які висвітлювали культосвітнє будівництво в СРСР та УСРР у 1920–1933 рр.

Аналітичне оброблення цих джерел дозволяє порівняти темпи і спрямування в розвитку культурних і освітніх закладів, узгодження напрямів їх діяльності з потребами суспільства у досліджуваній період.

Окрему групу опублікованих джерел складають періодичні видання, вивчення яких допомагає аналізувати значний фактичний конкретно-історичний дискусійний матеріал.

Зазначимо, що у висвітленні освітнього процесу в УСРР у 1920-і рр. довгий час домінував популярний пропагандистський підхід. Застосування орієнтира на соціальну спрямованість принципів положень і узагальнень педагогічної науки, освітньої практики наукових розвідок освітян указанного історичного періоду дасть змогу провести педагогічні аналогії, осмислити формат педагогічної реконструкції раціональних практичних здобутків того реформаційного періоду без упередженості і політичної заангажованості.